

Pedagogisch beleid

Kinderdagverblijf Mama's kindje

Locatie Loevesteinlaan

Den Haag, april 2019

Inhoud	
Kinderdagverblijf Mama's kindje	1
Algemeen.....	4
Het pedagogisch beleid.....	4
Uitgangspunten	5
Leeswijzer	5
Drie-uursregeling.....	5
Samenvoegen	6
Mentorschap.....	6
Visie	6
Wat is onze visie op omgaan met kinderen?.....	6
Wat is onze visie op contacten met ouders?.....	6
Wat is onze visie op het personeelsbeleid?	7
Waar staat het kinderdagverblijf voor?.....	7
Belang van het kind.....	8
Belang van de ouders	8
Belang voor de samenleving	8
Emotionele ontwikkeling	8
Bieden van emotionele veiligheid.....	8
Leren omgaan met conflicten	10
Mogelijkheid bieden tot het uiten van emoties	10
Openstaan voor emoties van anderen	10
Persoonlijke ontwikkeling.....	11
Gelegenheid bieden tot persoonlijke ontwikkeling	11
Cognitieve ontwikkeling.....	12
Zelfredzaamheid.....	12
Lichamelijke / motorische ontwikkeling	13
Creatieve ontwikkeling	14
Sociale ontwikkeling.....	14
Gelegenheid bieden tot sociale ontwikkeling	14
Normen en waarden	16
Gelegenheid bieden tot het aanleren van normen en waarden.	16
Personeel.....	17
Pedagogisch medewerkers	18

Ontwikkeling pedagogisch beleid, coaching pedagogisch medewerkers en andere volwassenen	18
Stagiaires	18
Samenstelling groep.....	18
Ondersteuning beroepskrachten	19
Vaste gezichten.....	19
Vier ogen principe	19
Bezetting.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Verzorging kinderen.....	19
Dagindeling	19
Spelen	21
Voorbeelden van activiteiten	22
Buiten spelen.....	23
Uitstapjes met de kinderen.....	23
Opvoedkundige regels	24
Ziek zijn	25
Wat verstaan wij onder ziek zijn?	26
Manier van omgaan met... ..	26
Zindelijkheid	27
Wennen	27
Slapen	27
Verjaardagen en feesten	28
Signaleren van afwijkend gedrag	28
Overdracht basisschool.....	29
Regels omtrent ruilen of extra dagen	29
Tot slot.....	30

Algemeen

Het kinderdagverblijf draagt mede de verantwoordelijkheid voor de opvoeding en verzorging van kinderen die door ouders aan het kinderdagverblijf worden toevertrouwd. Om deze verantwoordelijkheid te kunnen dragen, moet er in het kinderdagverblijf zorgvuldig gewerkt worden. Het uitgangspunt van het kinderdagverblijf is de ontwikkeling van de kinderen en de rol die het kinderdagverblijf daarin kan spelen. Het pedagogisch beleid van het kinderdagverblijf geeft richting aan het handelen van de pedagogisch medewerkers tijdens het omgaan met de kinderen. Het geeft de pedagogisch medewerkers houvast bij hun werk. En het biedt ouders inzicht in hoe er met de kinderen wordt omgegaan en waarom dat zo gebeurt.

Het pedagogisch beleid

- Is een leidraad voor het begeleiden van de kinderen.
- Biedt de mogelijkheid tot afstemming tussen collega's.
- Helpt bij afstemming tussen pedagogisch medewerkers en kinderen.
- Is een middel tot afstemming tussen kinderdagverblijf en ouders.
- Is een manier om verantwoording af te leggen.
- Is een manier om je te profileren.

Uitgangspunten

De kinderen leren spelen met educatieve materialen en bij hun ontwikkeling passend speelgoed dat aanwezig is op het kinderdagverblijf. Tevens leren ze omgaan met kinderen van diverse culturen die in Delft voorkomen. Ze komen in contact met andere kinderen dan alleen uit hun eigen omgeving en leren elkaars gevoelens begrijpen. De kinderen ontmoeten tevens meerdere opvoeders naast hun ouders. Veel aandacht zal ook besteed worden aan de verschillende ontwikkelingsgebieden van het kind. Het kind leert zelf bepaalde vaardigheden zoals aan- en uitkleden.

Leeswijzer

Voor de leesbaarheid hanteren wij in dit beleid voor kinderen de vorm 'hij' en 'hem', hier kan ook 'zij' en 'haar' gelezen worden. Voor de pedagogisch medewerkers wordt ook wel de term 'werknemer' of 'beroepskracht' gebruikt, wij bedoelen hiermee hetzelfde. Een pedagogisch medewerker kan zowel een man als een vrouw zijn, wij hebben alleen vrouwen in dienst, maar hanteren voor de leesbaarheid de term 'medewerker'. Voor 'ouders' geldt dat hier ook 'verzorger' kan worden gelezen.

Drie-uursregeling

Het kinderdagverblijf gaat om 7.30 uur open. In het begin van de ochtend zijn er weinig kinderen, de beroepskracht-kind-ratio is daarop aangepast. Zodra er meer kinderen binnen komen, verandert de beroepskracht-kind-ratio en passen wij onze bezetting hierop aan. Om 9 uur zijn de meeste kinderen reeds aanwezig. De beroepskracht-kind ratio is na 9.00 voldoende voor twee pedagogisch medewerkers op de groep.

Tijd	Dienst
7.30 – 17.00	Vroege dienst, inclusief een half uur pauze
9.00 – 18.00	Late dienst, inclusief een half uur pauze

Vanaf 17.00 vertrekt de eerste pedagogisch medewerker. Het aantal kinderen neemt vanaf 16.00 uur af.

Er wordt afgeweken van de beroepskracht-kind ratio op de volgende tijdstippen.

08:00 – 08:30 (*weinig kinderen aanwezig*)

12:00 – 14:00 (*Pauzes*) *Pauzes moeten specifiek benoemd, mag niet in een blok.*

17:00 – 17:30 (*Meeste kinderen zijn inmiddels opgehaald*)

Dit geldt voor alle groepen op de locatie Loevesteinlaan 11.

Samenvoegen

Op de volgende tijdstippen kunnen de groepen samengevoegd worden omdat er op dat moment weinig kinderen aanwezig zijn.

Om samen te voegen zullen sommige kinderen hun stamgroep verlaten. We voegen altijd samen in dezelfde groep namelijk XXX. Zo bieden we emotionele veiligheid aan zowel kind als ouder.

- tussen 7:30 en 8:30 en 17:00 en 18:00).

Mentorschap

Vanaf 01-01-2018 hebben wij het mentorschap ingevoerd voor alle groepen. Bij de ingangen hangt er altijd een lijst waarop te zien is welke leidster de mentor is van welke kind.

Het mentorschap dient ervoor om voor de ouders een vaste aanspreekpunt te creëren over de ontwikkelingen van het kind.

Visie

Wat is onze visie op omgaan met kinderen?

Kinderen zijn toekomstige volwassenen, ze hebben gevoel, ze leven, ze lijden, allemaal net als volwassenen. En ze zijn allemaal unieke individuen. Wij als kinderdagverblijf willen de kinderen ondersteunen bij hun ontwikkeling tot een zelfstandig, open en eerlijk mens dat een positief beeld van zichzelf heeft, een open kijk heeft op de wereld en respect heeft voor zichzelf en anderen.

De visie van ons kinderdagverblijf heeft directe gevolgen voor hoe het personeel met elkaar omgaat en hoe het personeel met de ouders omgaat: d.w.z. wij gaan open en eerlijk met elkaar om en hebben respect voor elkaar.

Wat is onze visie op contacten met ouders?

Wij streven naar een goede en open communicatie met ouders met als doel:

- Het gedrag van een kind te kunnen begrijpen
- Samen een lijn te vinden in de opvoeding
- Ouders te steunen in de opvoeding

Naast de dagelijkse overdracht met de ouders, houden we één keer per jaar een oudergesprek waarin de ontwikkeling van het kind wordt besproken en samen wordt gekeken naar hoe we de situatie thuis en in de groep nog beter op elkaar kunnen afstemmen. Als aanvulling daarop houden we nog drie keer per jaar een gesprek

met de ouders naar aanleiding van observaties die wij hebben gedaan. Ook hierin bespreken we de ontwikkeling van het kind. Bij nieuwe kinderen wordt er na drie maanden een evaluatiegesprek gehouden, waarin we met de ouders bespreken hoe het die eerste maanden met het kind is gegaan en hoe de ouders dit hebben ervaren.

Wij hebben een oudercommissie. De leden van de oudercommissie vertegenwoordigen de ouders van ons kinderdagverblijf, ze hebben een adviesfunctie ten aanzien van kwaliteit en behartigen de belangen van de ouders bij de directie.

We stimuleren een actieve deelname van ouders m.b.t. activiteiten en ouderavonden. Op de ouderavonden die worden georganiseerd kunnen thema's ter sprake komen en worden er wetenswaardigheden gedeeld over wat er allemaal in het kinderdagverblijf gebeurt. Tevens geven wij vijf keer per jaar een nieuwsbrief uit.

Mochten ouders klachten hebben dan kunnen ze bij onze pedagogisch medewerkers of bij de directie terecht, wij proberen hier dan samen uit te komen. Ouders kunnen ook met hun klacht terecht bij de klachtencommissie, wij zijn hiervoor aangesloten bij De Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzaalwerk. De oudercommissie kan met klachten/vragen terecht bij de Geschillencommissie.

Wat is onze visie op het personeelsbeleid?

Hieronder vallen alle activiteiten die te maken hebben met het personeel:

- Personeelsplanning: de zorg voor voldoende personeel/het werken met invalkrachten
- Aanstellingsbeleid, de juiste pedagogisch medewerker op de juiste plaats
- Personeelsadministratie, de zorg voor persoonsgegevens van werknemers
- Toepassing van de CAO, de zorg voor de naleving van individuele arbeidscontracten
- Naleving van de Arbowet, de zorg voor het bevorderen van het welzijn, de veiligheid en de gezondheid van de werknemers en ontplooiing van de werknemers, daarbij gebruik makend van hun specifieke talenten.

Waar staat het kinderdagverblijf voor?

- Het kinderdagverblijf biedt de mogelijkheid aan ouders om buitenshuis te gaan werken en hun ouderschap te kunnen combineren met werk
- Kinderen de mogelijkheid te geven om met elkaar te spelen en spelend te leren
- Economische zelfstandigheid van iedereen
- Werkgelegenheid bieden in de kinderopvang
- Vroegtijdig ontdekken van een taalachterstand en het op tijd aanpakken daarvan (onderwijsachterstand)

Het belang van kinderopvang kan van drie kanten worden bekeken, namelijk vanuit

- Het kind
- De ouders (ouders zijn de primaire opvoeders en blijven eindverantwoordelijk)
- De samenleving

Belang van het kind

Het kind krijgt contact met andere volwassenen dan de eigen ouders en met leeftijdsgenoten.

Er wordt aandacht besteedt aan de motorische ontwikkeling en het stimuleren van spel en fantasie. Het kind leert allerlei vaardigheden, zoals aan- en uitkleden. Het kinderdagverblijf kan beschouwd worden als aanvulling op de opvoedingstaak van de ouders en daarom moet er aandacht zijn voor de totale ontwikkeling van het kind. Er moet dan ook veel nadruk gelegd worden op de verzorgings- en opvoedkundige kwaliteiten van het personeel, om het belang van het kind te waarborgen.

Belang van de ouders

Het geeft ouders de gelegenheid om op een zinvolle wijze deel te kunnen nemen in de maatschappij. Ouders kunnen ouderschap en buitenshuis werken of studeren combineren.

Er zijn ouders die de opvoeding van hun kind willen delen met andere volwassen bijvoorbeeld met goed opgeleide pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf.

Belang voor de samenleving

Het kan een bijdrage leveren aan een optimale ontwikkeling van het kind. Met alle maatschappelijke veranderingen van de samenleving in het vooruitzicht zullen wij proberen de kinderen zich tot geestelijk en lichamelijk gezonde mensen te laten ontwikkelen. Het kan tevens een integratie van verschillende etnische groepen bevorderen. Kinderen en ouders komen dan in de gelegenheid kennis te nemen van allerlei culturen die wij tegen komen in onze multiculturele samenleving. Hopelijk wordt zo de tolerantie voor de medemens al vroeg in de kinderen ontwikkeling.

Emotionele ontwikkeling

Bieden van emotionele veiligheid

Voordat een kind zich kan gaan ontwikkelen is het van groot belang dat het zich eerst emotioneel veilig voelt. Als een kind zich gezien en gehoord voelt, zal het zich op zijn gemak voelen en op onderzoek uit durven gaan. Om zorg te dragen voor de emotionele veiligheid zijn twee interactievaardigheden van belang. Sensitieve responsiviteit, dat betekent dat we als pedagogisch medewerkers de signalen van de kinderen zien en hier op de juiste wijze mee om gaan. En het gaat over praten en

uitleggen. We zien het kind, 'luisteren' naar wat het nodig heeft en bieden taal om de wereld begrijpelijk te maken.

Interactievaardigheid: Sensitieve responsiviteit
Wat doe je?
Ik volg het initiatief van het kind tijdens de interactie ik met ze heb
Ik maak contact met alle kinderen van mijn groep door ze aan te kijken
Ik geef kinderen een veilig gevoel door ze aan te raken wanneer zij daar behoefte aan hebben (knuffelen, op schoot)
Ik heb aandacht voor de signalen van alle kinderen
Ik laat merken dat ik de signalen van kinderen zie of hoor
Ik reageer op het juiste moment op de signalen van de kinderen
Ik help kinderen bij het uiten en verwoorden van hun gevoelens
Ik ga door op de inhoud van wat het kind zegt
Wat zeg je?
Ik noem kinderen bij de naam
Ik verwoord de gevoelens van de kinderen
Ik verwoord wat het kind ervaart of bedoelt
Ik stel de kinderen op hun gemak (bijvoorbeeld met complimenten)
Ik vraag naar de gevoelens en gedachten van kinderen
Ik verwoord mijn eigen gevoelens
Ik benoem dat ik het fijn vind om de kinderen te zien
Hoe zeg je het?
Ik spreek op een vriendelijke toon
Ik laat merken dat ik luister (verbaal en non-verbaal)
Ik gebruik 'kleine' woorden zoals: maar, toch, even,...
Ik gebruik vriendelijke zinsconstructies (zullen we samen...?, wil je soms...?)
Ik spreek met en niet tegen de kinderen
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Interactievaardigheid: Praten en uitleggen
Wat doe je?
Ik benut zoveel mogelijk situaties om in gesprek te gaan met kinderen ('kansen grijpen')
Ik moedig kinderen aan om zelf te praten
Ik ga door op wat kinderen zeggen
Ik lees interactief voor
Ik sluit aan bij het taalniveau van verschillende kinderen
Kinderen die het aankunnen zet ik aan tot hoger niveau taalgebruik (redeneren, vergelijken)
Wat zeg je?
Ik voer gesprekken met kinderen (dialogoog)
Ik benoem wat ik zie en doe
Ik benoem wat kinderen zien en doen
Ik verwoord gedachten en gevoelens van kinderen

Ik vul aan wat kinderen zeggen met extra informatie
Hoe zeg je het?
Ik herhaal wat het kind zegt in de correcte bewoording
Ik vul uitingen van kinderen aan met extra inhoudswoorden
Ik praat mét en niet tegen kinderen
Ik maak correcte en gevarieerde zinnen
Ik stel verschillende soorten vragen (open uitnodigend, niet alleen gesloten vragen)
Ik varieer met woorden door bijvoorbeeld synoniemen te gebruiken
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Leren omgaan met conflicten

Als er tussen kinderen een strijd ontstaat om bijv. speelgoed, kunnen er hevige emoties loskomen. Wij houden dit goed in de gaten en grijpen niet direct in. We kijken aan of de kinderen het conflict zelf op kunnen lossen en grijpen pas in als er lichamelijk agressief gedrag bij komt kijken. Zolang het verbaal uitgevochten wordt (dit kan en mag best heftig zijn), grijpen wij in eerste instantie niet in. Wanneer het erop lijkt dat de kinderen er onderling niet uitkomen zullen wij hulp gaan bieden om het conflict op te lossen.

Mogelijkheid bieden tot het uiten van emoties

Wanneer een kind huilt zullen wij hem troosten door begrip te tonen voor zijn verdriet. We proberen ook uitleg te geven om het verdriet zoveel mogelijk weg te nemen en geven het kind de mogelijkheid om te huilen.

Openstaan voor emoties van anderen

Wanneer een kind in de groep bijv. verdrietig of boos is en moet huilen, zullen we de andere kinderen uitleggen waarom hij huilt zodat er begrip ontstaat voor de emoties van anderen.

Ontwikkeling van de fantasie

Door middel van spelletjes proberen we de fantasie van de kinderen te prikkelen, bijvoorbeeld als er een cracker gegeten gaat worden: 'Wat hoor ik nou, er piept iets in de trommel'. Heel voorzichtig in de trommel kijken en gauw weer dichtdoen. 'O jee, er zitten allemaal muisjes in de trommel'. Wanneer de kinderen zelf fantasiespelletjes spelen ('eten geven', 'telefoon brengen') gaan we hierin mee.

Persoonlijke ontwikkeling

Gelegenheid bieden tot persoonlijke ontwikkeling

Met de interactievaardigheden ontwikkelingsstimulering en respect voor de autonomie ondersteunen we de kinderen in de persoonlijke ontwikkeling. We bieden verschillende soorten spel aan, geven het goede voorbeeld zowel in het spel als met taal en we kijken naar waar het kind in de ontwikkeling staat en bieden spel aan dat daarbij past.

Interactievaardigheid: Ontwikkelingsstimulering
Wat doe je?
Ik benut spel voor de stimulering van de ontwikkeling van kinderen
Ik benut de inrichting van de ruimte om de kinderen iets nieuws te laten ontdekken
Ik kies voor spelmateriaal waarmee ik focus kan aanbrengen in de activiteiten van kinderen
Ik speel mee tijdens rollen- en fantasiespel om verdieping aan te brengen in het spel
Ik maak gebruik van kansen die zich voordoen tijdens routines en verzorgingsmomenten om ongepland aan ontwikkeling bij te dragen
Ik zorg voor stimulering op de gebieden: taal, rekenen, sociale en emotionele ontwikkeling en zintuigelijke waarneming en motoriek
Ik daag de kinderen uit om problemen op te lossen
Ik lees interactief voor in kleine groepjes
Wat zeg je?
Ik vraag kinderen naar hun eigen oplossing voor een probleem
Ik vraag me hardop dingen af (hoe zou het kunnen dat..?)
Ik bied een rijk taalaanbod (benoemen, uitleggen, voorbeelden geven, woorden uitleggen)
Ik stel prikkelende vragen (open vragen, ontdekvragen, vragen met 'hoe', 'wat', 'waarom', 'zou het kunnen dat...?' 'wat zou er gebeuren als?')
Ik doe prikkelende beweringen (jouw laarzen passen mij vast ook wel)
Hoe zeg je het?
Ik geef adequate feedback (helpen verwoorden, aanvullen, herhalen, doorvragen)
Ik spreek correct en verstaanbaar
Ik spreek gevarieerd (verschillende soorten zinnen, vragen, woorden)
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Interactievaardigheid: Respect voor autonomie
Wat doe je?
Ik stimuleer kinderen om zoveel mogelijk zelf te doen
Ik ben geduldig en volg het tempo van het kind
Ik waardeer de ideeën en oplossingen van kinderen
Ik laat kinderen dingen op hun eigen manier doen
Ik laat kinderen zelf ontdekken
Ik waardeer alle kinderen om wie zij zijn

Ik bied kinderen de gelegenheid om zelf te kiezen
Ik stimuleer kinderen om zelf plannen te maken en deze uit te voeren
Wat zeg je?
Ik verwoord gevoelens en gedachten van kinderen, los van mijn eigen perspectief
Ik laat de kinderen merken dat ik ze ken door individuele kenmerken te benoemen (thuisituatie, voorkeuren)
Ik benoem de talenten van kinderen
Ik vraag kinderen mee te denken over plannen, oplossingen, activiteiten
Ik ga met kinderen in gesprek over een situatie (activiteiten, probleem, wens)
Ik maak contact en benoem wat ik ga doen voordat ik een kind aanraak
Hoe zeg je het?
Ik praat met en niet tegen de kinderen
Ik laat merken dat ik luister
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Cognitieve ontwikkeling

Taalontwikkeling

Door middel van veel te praten met de kinderen en vragen te stellen, trachten we de kinderen te leren zich verbaal duidelijk te maken naar anderen. Wij vinden het belangrijk de kinderen niet te verbeteren, maar de zin vragenderwijs in correct Nederlands te herhalen. Bijv.: als een kind zegt "ik heb lekker geslaapt" dan vragen wij: "ja heb jij lekker geslapen?". We stimuleren de kinderen om zich verbaal te uiten. Bijv. als een kind zijn voet met een losse veter naar ons uitsteekt dan proberen we d.m.v. vragen duidelijk te krijgen wat hij wil (mijn veter is los, wil je hem vastmaken?).

Begrijpen / benoemen

Door steeds de dingen en handelingen te benoemen en te herhalen leren de kinderen ze te herkennen en begrijpen. Een voorbeeld is een spel aan tafel waarbij voorzetsels van belang zijn. Zet dit maar OP de tafel, leg dit eens ONDER je stoel, ga maar eens NAAST.....zitten. ook tijdens het eten van brood en fruit benoemen we de soorten broodbeleg en fruit. Dit zijn zaken die zich dagelijks herhalen.

Inzicht verkrijgen

Door ze regelmatig te benoemen, krijgen de kinderen inzicht in begrippen. Bijv.: kleuren, vormen, voorzetsels, diergeluiden. We bieden dit spelenderwijs aan, maar ook in de dagelijks gang van zaken, zoals de kleur van de borden en bekertjes benoemen. Bij de voorgaande punten is de samenwerking met de ouders erg belangrijk.

Zelfredzaamheid

Stimuleren van zelfstandigheid

- Voor en na het slapen laten we de peuters zich zoveel mogelijk zelf aan- en uitkleden, in een gemakkelijke volgorde (bijv. eerst sokken, dan de broek). Dit gebeurt eerst met hulp door de kledingstukken op de goede manier aan te geven (voorkant voor). We zullen het veel voordoen, de kinderen mondeling aanwijzingen geven en de kinderen prijzen als het lukt. De rol van de ouders is hierbij onontbeerlijk.
- Als we met de kinderen naar buiten gaan, leren we de kinderen om op een makkelijke manier de jassen aan te trekken door de jassen op de grond neer te leggen, de handen in de mouwen steken en ze over het hoofd aan te trekken.
- We streven ernaar om kinderen de dingen zoveel mogelijk bij de naam te laten noemen. Dit doen we bijv. door het broodbeleg van te voren gezamenlijk te benoemen met als doel herkenning te creëren, dat ze weten hoe het heet. De kinderen kunnen zelf bepalen wat ze willen eten. Zo laten we de kinderen ook zelf om een eventuele volgende boterham vragen, en wel een hele of een halve, om de kinderen inzicht te laten krijgen of ze werkelijk nog meer willen eten en zo ja hoeveel.
- Na het eten gaan we met de kinderen plassen, tandenpoetsen en de gezichten en handen wassen. Ook hierbij zullen we de kinderen zoveel mogelijk aansporen om dit zelfstandig te doen.

Lichamelijke / motorische ontwikkeling

Stimuleren van de ontwikkeling van de grove motoriek

Wij geven de kinderen de gelegenheid om in vrij spel te rennen, springen, klimmen of fietsen. Ook in spelvorm wordt aandacht besteed aan de grove motoriek, bijvoorbeeld stilstaan als de muziek ophoudt, heel zachtjes lopen als de muziek zacht is.

Kortom: wij bieden een aanvulling op de thuissituatie (meer ruimte en meer uitdagingen).

Stimuleren van de ontwikkeling van de fijne motoriek

Wij stimuleren de kinderen tot zelfstandig aan- en uitkleden en knopen en ritsen zelf open- en dicht te maken. Ook het aanbieden van puzzels (oog/handcoördinatie), knutselmateriaal of kralen rijgen is bedoeld om de ontwikkeling van de fijne motoriek te bevorderen. Bij het bouwen met blokjes kunnen we de concentratie en fijne motoriek stimuleren door te vragen wie de hoogste toren bouwt

Zindelijk worden

In nauw overleg met de ouders besteden wij aandacht aan het zindelijk worden van de kinderen. Afstemmen van de aandacht die er thuis en op het kinderdagverblijf aan besteed wordt is van groot belang. Wij zijn van mening dat de voorbeeldfunctie van andere (zindelijke) kinderen bij het gezamenlijk gaan plassen een grote stimulans kan zijn. Het kind gaat gelijktijdig met de andere peuters ook even op het toilet, als hij

dit zelf ook wil. Wij maken er geen strijd van, als het kind nog niet op toilet wil proberen we het later nog eens.

Creatieve ontwikkeling

Leren omgaan met verschillende materialen

Door ze regelmatig creatieve activiteiten aan te bieden, maken de kinderen kennis met verschillende materialen en hun mogelijkheden. Wij leren hen hoe ze met deze materialen om kunnen gaan bijv. kneden, balletjes draaien, slangen rollen van klei, scheuren, knippen, prikken, plakken met papier, of schilderen met verf.

Stimuleren de fantasie te gebruiken

We laten de kinderen zoveel mogelijk hun eigen gang gaan, ze mogen zelf ontdekken hoe ze vinden dat iets eruit moet gaan zien (bijv. bij het plakken van een gezicht laten we het kind zelf bepalen waar de ogen, neus en mond moet komen). Met verschillende materialen kun je in groepsverband een groot werkstuk maken, bijv. het bouwen van een stad. Hierbij kunnen de kinderen hun fantasie gebruiken om samen tot een grote stad te komen.

Ze leren zo ook om creatief om te gaan met elkaar en oplossingen te bedenken voor ingewikkelde situaties.

Sociale ontwikkeling

Gelegenheid bieden tot sociale ontwikkeling

Hoe meer positieve sociale interactie een kind heeft tussen de nul en de vier jaar, sociaal vaardiger het kind als volwassene wordt. In de kinderopvang is veel ruimte om sociale vaardigheden eigen te maken. We ondersteunen de kinderen hierin door ze op elkaar te wijzen, ze te laten samen te spelen en aan te moedigen om contact te maken.

Interactievaardigheid: Begeleiden van interacties
Wat doe je?
Ik merk interacties tussen kinderen op
Ik reageer positief op (spontaan) positief contact tussen kinderen
Ik creëer situaties waarin kinderen samen spelen, delen, elkaar helpen of samen een plan maken
Ik begeleid conflicten met het doel kinderen zelf weer op weg te helpen
Wat zeg je?
Ik benoem positieve interacties tussen kinderen
Ik benoem samenwerking tussen kinderen (goede afspraken gemaakt)
Ik verwoord (gevolgen van) gedrag, gevoelens en gedachten van kinderen
Bij ruzie bespreek ik met kinderen wat er gebeurde en zoek samen met hen naar een oplossing

Ik benoem gedrag en gevolgen van gedrag (positief en negatief)
Ik bescherm beurten van kinderen en speel beurten door
Ik stimuleer gesprekjes tussen kinderen (kinderen praten niet alleen met mij)
Hoe zeg je het?
Ik praat met en niet tegen de kinderen
Ik spreek kinderen persoonlijk aan
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Leren omgaan met anderen

- In spelsituaties leren we de kinderen om speelgoed te delen. Wanneer bijvoorbeeld een kind meerdere speeltjes heeft, en een ander niets, geven wij aan dat ze samen met het speelgoed verder kunnen spelen, of dat het kind een stuk speelgoed aan de ander afstaat.
- Wanneer kinderen ruzie hebben, laten we de ruziënde partijen bij ons komen en proberen er gezamenlijk achter te komen wat de oorzaak van de ruzie is. Vervolgens zoeken we samen naar een oplossing. Elkaar troosten is hier doorgaans onderdeel van.
- In de groepssituatie proberen we een groepssfeer, saamhorigheid te scheppen d.m.v. activiteiten in groepsverband zoals een kringgesprek, het vieren van feesten (verjaardagen, seizoensfeesten) of een creatieve activiteit.

Respect voor jezelf en anderen

- Kinderen die neigen weggedrukt te worden, stimuleren we om voor zichzelf op te komen. Als een kind iets van een ander als onprettig ervaart, nemen we de beide kinderen bij ons. We sporen het kind aan om zelf te vertellen wat hij niet prettig vindt. Als dit moeizaam gaat helpen we hierbij door de ongenoegens zelf te verwoorden. We sporen het kind aan om in elk geval te komen vertellen als er iets vervelends gebeurt.
- Kinderen die juist erg veel voor zichzelf opeisen proberen we wat af te remmen door duidelijk te maken dat wanneer je met meer kinderen speelt, je ook met meer kinderen moet delen.
- Als de kinderen met iets aan het spelen zijn, bijv. bouwen, tekenen, puzzelen, maken we duidelijk dat je dat niet mag verstoren. We leren ze respect te hebben voor het werk van een ander.
- We staan niet toe dat kinderen elkaar proberen af te kraken op bijv. uiterlijk, kleding, resultaat bij een activiteit. We hechten veel waarde aan het leren elkaar te prijzen, te waarderen (“heb je nieuwe schoenen?”, “wat een mooie tekening”).

- Wij proberen het zelfbeeld van de kinderen positief te beïnvloeden door aandacht voor ideeën, de innerlijke wereld van de kinderen, prestaties, uiterlijk en gedrag: een positief zelfbeeld wordt in de prille jeugd gevormd.

Behulpzaamheid

- We sporen de oudste peuters aan om de allerjongsten te helpen, dit kan zijn bij het aan- en uitkleden, een puzzel maken of een andere activiteit.
- We betrekken de kinderen bij kleine huishoudelijke bezigheden en geven ze daarbij taakjes. Dit kan zijn: borden/ bekers naar de tafel brengen, een doekje over de tafel halen, schoenen aan een ander kind brengen, helpen opruimen na een activiteit met veel rommel zoals verven of plakken.
- Verantwoordelijkheid nemen voor kleine taken maakt de kinderen sterk voor de toekomst met grotere verantwoordelijkheden.

Normen en waarden

Gelegenheid bieden tot het aanleren van normen en waarden.

We leren kinderen hoe we met elkaar omgaan. Welke regels zijn belangrijk bij de kinderopvang en welke thuis? We oefenen in op je beurt wachten en beurt nemen. We hanteren elke dag dezelfde structuur en we leggen uit wat we van kinderen verwachten.

Interactievaardigheid: Structureren en grenzen stellen
Wat doe je?
Ik bied structuur door een vast en herkenbaar dagritme te hanteren
Ik maak duidelijk wat de bedoeling is van een activiteit
Ik heb extra aandacht voor het bieden van structuur aan nieuwe kinderen
Ik hanteer grenzen tijdig (voordat het mis gaat)
Ik pas rituelen en routines toe op de groep
Ik zie er op toe dat de regels en afspraken nageleefd worden
Wat zeg je?
Ik bespreek met de kinderen wat we gaan doen en wanneer
Ik benoem wat de regels en afspraken zijn die gelden op de groep (bijvoorbeeld tijdens de kring of bij het naar buiten gaan)
Ik leg uit waarom de regels en afspraken er zijn
Ik benoem gewenst gedrag
Ik benoem de volgorde van de activiteiten (wat gaan we eerst doen en wat daarna)
Hoe zeg je het?
Ik spreek gestructureerd door de woorden 'eerst, dan, daarna' te gebruiken

Ik gebruik een positieve toon (zoals waardering wanneer een kind de regels goed naleeft)
Ik leg verbanden uit met woorden zoals: 'daarom, omdat, als...dan...'
Ik spreek duidelijk en verstaanbaar
Ik controleer of de boodschap overkomt
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Openstaan voor andere normen en waarden

Door de verscheidenheid aan culturen binnen ons kinderdagverblijf krijg je hier te maken met verschillende gewoontes en andere normen en waarden. Wij erkennen de eigenheid van ieder kind, de eigenheid die met zijn cultuur verbonden is en zullen proberen zoveel mogelijk aan specifieke wensen gehoor te geven. Wij besteden aandacht aan liedjes uit andere landen, intercultureel spel materiaal (bijv. poppen, boekjes, puzzels) en voeding uit andere landen. Verder houden wij rekening met diëten die aan een eventuele geloofsovertuiging verbonden zijn. Alle kinderen weten bijvoorbeeld wat 'varken' is, en dat sommige kinderen dat niet mogen eten.

Luisteren naar anderen

Bij kringgesprekken, gesprekjes aan tafel of gesprekjes in kleine groepjes willen we zorgen dat ieder kind aan bod komt. We leren de kinderen te luisteren naar wat een ander te vertellen heeft, en daar op in te haken. Kinderen die niet zo snel op de voorgrond treden proberen we te stimuleren ook hun zegje te doen door hen heel direct bij het gesprek te betrekken (bijv. door vragen te stellen.)

Corrigeren en belonen

Wij vinden het belangrijk dat we bij corrigeren het kind aanspreken op zijn gedrag en niet het kind zelf veroordelen ("Ik vind wat je doet niet goed/leuk" i.p.v. "ik vind jou niet leuk/lief"). Op deze manier laten we het kind in zijn waarde en keuren slechts zijn gedrag af. Wij streven naar een duidelijke en positieve benadering.

Soms wordt een kind dat erg druk (en daarom soms storend) is even afgezonderd van de groep om even tot rust te komen. Na een tijdje kunnen we in alle rust duidelijk uitspreken wat we afkeuren in het gedrag alvorens het kind weer gaat spelen. Het accent zal hierbij liggen op positief gedrag; we streven naar belonen in plaats van straf. Het goede voorbeeld van de pedagogisch medewerkers met elkaar, met de kinderen en met de ouders is onontbeerlijk bij het overbrengen van waarden en normen. MM: verplaatst van een van de laatste pagina's.

Personeel

Iedereen die werkzaam is bij Mama's kindje is gekoppeld via het personenregister kinderopvang. Dit betekent dat iedereen continue gescreend wordt.

Pedagogisch medewerkers

Alle pedagogisch medewerkers hebben de opleiding SPW3 (of hoger) voltooid.

Ontwikkeling pedagogisch beleid, coaching pedagogisch medewerkers en andere volwassenen

De pedagogisch beleidsmedewerker ontwikkelt het pedagogisch beleid. Door het beleid naar concrete activiteiten, methoden en/of instrumenten te vertalen. Daarbij draagt de pedagogisch beleidsmedewerker zorg voor de uitvoering van het beleid zodat alle medewerkers op dezelfde manier werken en zo de kwaliteit waarborgen. De pedagogisch beleidsmedewerker onderzoekt ontwikkeling, knel- en verbeterpunten binnen het pedagogisch beleid. In een continue proces wordt aandacht besteed aan de uitvoering, evaluatie en aanpassing van het pedagogisch beleid.

Tevens ondersteunt de pedagogische beleidsmedewerker de medewerkers in het signaleren van knelpunten in hun werkzaamheden, kennis en vaardigheden en achterhaalt samen de coachingsbehoeften. Voor elke medewerker (ook tijdelijke en flexibele medewerkers) wordt een coachingsplan opgesteld met als doel het verbeteren van de kwaliteit van werkzaamheden.

Voor de ontwikkeling mondelinge taalvaardigheden op niveau 3F / B2 is tot 2023 de tijd. Voor de scholing in het werken met baby's is tot 2023 de tijd.

Stagiaires

Pedagogisch medewerkers in opleiding (stagiaires) worden op de groep ingezet in overleg met de praktijkbegeleider. De inzetbaarheid is verschillend per stagiaire. De inzetbaarheid wordt vastgesteld na advies van de praktijkbegeleider en is oplopend van 0-100% in de eerste 2 leerjaren en vervolgens 100%.

Werkzaamheden stagiaires

Een stagiaire ondersteunt de gediplomeerde pedagogisch medewerker met huishoudelijke werkzaamheden zoals, fruit schillen en puren (voor baby's). De stagiaire helpt ook bij de voorbereidingen en opruiming voor en na het eten. Boodschappen halen behoort ook tot de taak van de stagiaires. Alle hand- en spandiensten worden door de stagiaires gedaan. **Taken en praktijkbegeleider**

Samenstelling groep

We starten met twee horizontale groepen van maximaal 24 kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar.

Groepstype	Locatie	Max. aantal kinderen	Leeftijdscategorie	Aantal leidsters
Horizontaal	1ste verdieping	11/12	6 weken – 2 jaar.	3 of 4

Horizontaal	Souterrain	13	2 jaar – 4 jaar	2
-------------	------------	----	-----------------	---

Ondersteuning beroepskrachten

Een verantwoorde bezetting hangt nauw samen met de verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal kinderen zoals bepaald in de Wet kinderopvang (de beroepskracht-kind ratio).

- 1 PM per 4 kinderen van 0 – 1 jaar, met maximaal 2 kinderen jonger dan 1 jaar.
- 2 PM per 8 kinderen van 0-1 jaar, met maximaal 4 kinderen jonger dan 1 jaar.
- 3 PM per 14 kinderen van 0-1 jaar met maximaal 4 kinderen jonger dan 1 jaar.
- 4 PM per 14 kinderen van 0-1 jaar met maximaal 8 kinderen jonger dan 1 jaar.
- 1 PM per 8 kinderen van 2-4 jaar.
- 2 PM per 16 kinderen van 2-4 jaar.

Wij hebben echter in geval van nood altijd de ondersteuning van ten minste één andere volwassene als zogeheten achterwacht.

Vaste gezichten

Voor kinderen jonger dan 1 jaar is het voor de emotionele veiligheid belangrijk dat er niet teveel gezichten zijn. De kinderen jonger dan 1 jaar krijgen twee vaste gezichten toegewezen. Welke pedagogisch medewerkers dit zijn, is afhankelijk van de dagen waarop de kinderen komen en welke leidsters die dagen werken

Vier ogen principe MOET NAAR VG beleid

Per juli 2013 is het 'vier ogen principe' wettelijk van kracht gegaan, dit houdt in dat een beroepskracht niet meer alleen aan het werk mag zonder dat een collega hem kan horen en/of zien. Wij hebben daarom een camerasysteem aangeschaft waardoor we continue voldoen aan de 4-ogenprincipe. Verder hebben wij de roosters van onze medewerkers en stagiaires zo aangepast dat er altijd twee mensen in het pand aanwezig zijn. Dus ook als een leidster 's ochtends of aan het einde van de middag alleen op de groep staat, is er ten minste nog een stagiaire of andere medewerker aanwezig. We werken met twee stagiaires op een dag, bij afwezigheid of ziekte wordt er vervanging geregeld. Op deze manier zorgen wij dat er altijd minimaal twee mensen aanwezig zijn.

Indien een medewerker even niet op de groep staat gebruiken wij een babyfoon, hierdoor blijven de medewerkers en/of stagiaires in contact.

Verzorging kinderen

Dagindeling

9.00 uur – 9.30 uur

We gaan met zijn allen aan tafel en eten fruit (appel, banaan of peer). De kinderen eten dit in voorgesneden stukjes met een vorkje. Voor de jongste kinderen wordt het fruit gepureerd, wij voeren ze dan met een lepeltje. Hierna drinken we water of limonade. Voor de kleine baby's geldt een individueel voedingsschema (flessen).

9.30 uur – 10.00 uur

Na de fruitmaaltijd gaan we plassen/verschonen, gezicht en handen wassen. Kinderen die al klaar zijn krijgen de gelegenheid om even vrij te spelen (in de poppenhoek, boekenhoek, autohoek).

10.00 uur – 10.15 uur

Voorlezen in een kring.

10.15 uur – 11.00 uur

Tijd voor activiteiten. Deze verschillen per dag, rond feesten (Pasen, Kerst, Sinterklaas) worden veelal 'thema-activiteiten' gedaan. Bij de activiteiten wordt ook zoveel mogelijk rekening gehouden met de ontwikkeling van de kinderen (creativiteit, sociale ontwikkeling, cognitieve ontwikkeling enz.).

11.00 uur – 11.45 uur

We eten een broodmaaltijd met diverse soorten hartig en zoet beleg. Voor kinderen die een dieet volgen, zorgen wij na overleg met de ouders dat producten die zij wel mogen eten in huis zijn. In principe eten we eerst een boterham met hartig beleg, op de volgende boterham(men) kan ook voor zoet beleg gekozen worden. We eten brood in kleine stukjes met vorkjes. Van te voren benoemen we de belegsoorten, de kinderen mogen zelf kiezen wat ze op hun brood willen.

We streven ernaar dat de kinderen zelf het gewenste beleg leren benoemen, en dat ze ook zelf inzicht leren krijgen of ze nog trek hebben in meer brood na hun eerste boterham, door ze zelf te laten vragen om nog een boterham: en dan een hele of een halve. Na de boterham drinken we melk.

11.45 uur – 12.15 uur

De kinderen gaan plassen of worden verschoond. En ze wassen hun gezicht en handen en poetsen hun tanden. Het tandenpoetsen doen de kinderen die dat al kunnen zelf, wij poetsen de tanden nog na. De kinderen die gaan slapen maken we klaar voor het naar bed gaan.

12.15 uur – 14.15 uur

De meeste kinderen gaan slapen. Alle kinderen hebben in de slaapruijnte een eigen bedje. Speciale maatregelen voor baby's: omdat het gebruik van dekbedjes met oog op de kans op verstikking (wiegendood) nogal omstreden is, hebben wij ervoor gekozen de baby's op hun rug in een slaapzakje te laten slapen. Daarnaast zijn er katoenen dekens, waarmee we het kind eventueel nog extra kunnen toedekken. Wij gebruiken ook geen bedzeiltjes om de kans op verstikking tot een minimum te

beperken. De oudere peuters gaan niet meer echt slapen, maar gaan in de groepsruimte rusten op de bank. De oudste peuters blijven op, om het middagslaapje voor vertrek naar de kleuterschool af te wennen. Tijdens het slapen is er altijd een pedagogisch medewerker in de slaapruijnte om toezicht te houden, de zogeheten slaapwacht. Tevens hebben wij een babyfoon.

14.15 uur – 14.30 uur

De kinderen die nog slapen worden uit bed gehaald. Ze gaan plassen en worden verschoond.

14.30 uur – 15.15 uur

De kinderen gaan samen met de pedagogisch medewerkers aan tafel zitten voor de warme maaltijd. Wij eten dagelijks een warme maaltijd.

Voor kinderen die een dieet volgen, zorgen wij na overleg met de ouders dat producten die zij wel mogen eten in huis zijn. In principe eten we volgens een vast maaltijdenrooster. We eten de maaltijden met vorkjes en lepels. Van te voren benoemen we de maaltijd. Voor de kleinsten pureren we het eten, voor de baby's geldt een individueel voedingsschema (flessen). We drinken water bij deze maaltijd.

15.15 uur – 15.30 uur

De groepsruimte en de tafels en stoelen worden schoongemaakt, terwijl de kinderen mogen spelen. Bij goed weer kunnen ze ook naar buiten om daar spelletjes te doen of op de glijbaan.

15.30 uur – 16.30 uur

Tijd voor activiteiten. Deze verschillen per dag, rond feesten (Pasen, Kerst, Sinterklaas) worden veelal 'thema-activiteiten' gedaan. Bij de activiteiten wordt ook zoveel mogelijk rekening gehouden met de ontwikkeling van de kinderen (creativiteit, sociale ontwikkeling, cognitieve ontwikkeling enz.) Daarna is er eventueel nog gelegenheid om vrij te spelen in de groepsruimte of buiten.

16.00 uur – 18.00 uur

Vanaf 16.00 uur kunnen de kinderen worden opgehaald.

16.30 uur – 17.00 uur

We eten een cracker, rijstwafel, (ontbijt)koek of een beschuitje en drinken water of limonade.

17.00 uur – 17.30 uur

Tijd om te plassen / verschonen en gezicht en handen te wassen.

18.00 uur

Om 18.00 uur sluiten wij en zij alle kinderen opgehaald.

Spelen

Vrij spel

Wij maken onderscheid tussen totaal vrij spel en begeleid vrij spel. Bij totaal vrij spel kunnen de kinderen zelf kiezen. Het kind leert om zelf bezig te zijn. Hierbij heeft de pedagogisch medewerker geen inbreng, terwijl de veiligheid van de kinderen goed in de gaten wordt gehouden.

Bij het begeleide vrij spel stimuleert de pedagogisch medewerker de verschillende ontwikkelingsgebieden door het spel te structureren en speelgoed aan te bieden.

Gezamenlijk spelen

De pedagogisch medewerker is met meerdere kinderen bezig met een spel. Hierdoor leren de kinderen ook van elkaar. De kinderen worden, afhankelijk van hun ontwikkelingsfase gestimuleerd om mee te doen. De pedagogisch medewerker zorgt voor voldoende afwisseling en variatie en zorgt ook voor rustig spel en actief spel.

Voorbeelden van activiteiten

Activiteit	Type activiteit	Benodigheden	Reden activiteit
Voorlezen	Cognitief spel	Leesboeken	Dit spel bevordert de cognitieve ontwikkeling
Knutselen	Cognitief spel	Lijm, scharen, diverse papiersoorten, verf e.d.	Dit spel bevordert de cognitieve ontwikkeling en creativiteit
Vrij spel	Bewegingsspel	Speelruimte (binnen en buiten), springtouw glijbaan.	Dit spel vergroot de fijne en grove motoriek
Puzzelen	Cognitief spel	Speelruimte en diverse puzzels	Dit spel vergroot het denk- en concentratievermogen
Groepsgesprek	Cognitief spel	Ruimte	Dit spel vergroot het denk- en inlevingsvermogen en de taalvaardigheid

Verkleeden	Cognitief spel en bewegingsspel	Verkleedkleding spiegel, verkleedhoek	Dit spel vergroot het denk – en inlevingsvermogen dmv. drama/toneel
Schminken	Een kind schminken tot een clown	Schmink materiaal bijvoorbeeld verf, kwast, spons.	Dit spel bevordert de sociaal emotionele ontwikkeling
Krijten/tekenen	Met krijt tekenen op het schoolbord, stoepkrijten of tekenen op papier	Krijtjes, schoolbord, papier of stoep.	Dit spel bevordert de creativiteit, fantasie en de fijne motoriek
Springen	Springen op het luchtkussen	Opblaasbaar springkussen	Dit spel bevordert de grove motoriek en de balans

Wij hebben in de gang een bord hangen met activiteiten, hierop is elke week per dag te zien wat de kinderen hebben gedaan.

Individueel spel

Op verzorgingsmomenten (verschonen of verkleeden) of tussendoor wanneer de pedagogisch medewerker individueel bezig is met een kind, worden verschillende spelletjes met of zonder speelgoed gedaan. Enkele voorbeelden zijn kiekeboe spelletjes, liedjes zingen, aanwijsspelletjes waarbij de ledematen of onderdelen van het gezicht worden benoemd.

Buiten spelen

De kinderen kunnen een frisse neus halen, lekker uitwaaien en rennen. Wij hebben een eigen buitenspeelplaats. De kinderen gaan in principe elke dag buiten spelen, als het weer het toelaat. Het buitenspeelgoed (onder andere kinderfietsjes, skippyballen, loopauto's, ballen enz.) wordt in de zomermaanden aangevuld met waterbadjes. Buiten kunnen de kinderen ook in de zandbak spelen met allerlei zandbakmateriaal als scheppen, emmers, autootjes, zeefjes en vormpjes.

Het buitenspelen is goed voor de gezondheid en lichamelijke ontwikkeling (beweging), de cognitieve ontwikkeling (logisch denken), de sociale ontwikkeling (samenspelen) en de creatieve ontwikkeling (fantasie). Het draagt bij aan een gezond en evenwichtig kind.

Uitstapjes met de kinderen

Aard

We verlaten de stamgroep voor uitstapjes. Dit is de manier waarop we dit vorm geven.

Wij maken ook uitstapjes met de kinderen. Bijvoorbeeld naar een speeltuin, een groter terrein om met de bal te spelen of naar een kinderboerderij. Het doel hiervan is om kinderen in aanraking te laten komen met de buitenwereld en hun kennis te verbreden. Het is ook bedoeld om een frisse neus te halen en de dag te doorbreken.

Organisatie

Twee pedagogisch medewerkers gaan met een aantal kinderen naar buiten. De kleinere kinderen gaan in een bolderkar mee. De pedagogisch medewerkers hebben altijd een mobiele telefoon en een lijst met telefoonnummers van de ouders bij zich. En ze dienen van te voren op te geven waar ze naartoe gaan en hoe laat ze terug zijn. Het gaat hierbij om bezoeken aan kinderboerderijen of een speelterrein in de directe omgeving van het kinderdagverblijf. Bij het intakegesprek worden de ouders op de hoogte gesteld van uitstapjes en wordt om toestemming hiervoor gevraagd.

Opvoedkundige regels

De opvoedkundige regels hebben onder andere te maken met veiligheid en hygiëne. Het is ons doel een zo groot mogelijke veiligheid en hygiëne binnen het kinderdagverblijf te waarborgen. Pedagogisch doel daarbij is dat kinderen zich bewust leren zijn van veiligheid- en hygiëneregels, en vooral van het nut hiervan (bijv. het voorkomen van ziektes, ongelukken).

De kinderen wassen na het eten hun handen en gezicht. We willen de kinderen aanwennen om het lichaam te verzorgen, hygiënisch met je lijf om te gaan. Wij willen dat er op het kinderdagverblijf niet geslagen wordt. Fysiek geweld en elkaar pijn doen staan wij niet toe. Tijdens deze jonge leeftijd kan een goede aanpak van dit gedrag, agressiviteit op latere leeftijd sterk verminderen. Een kind moet bovendien de zekerheid hebben dat de omgeving veilig voor hem is, er moet geen gevoel van bedreiging zijn. Wij willen de kinderen bewust maken dat het niet prettig is om pijn te hebben en daarom een ander ook geen pijn te doen (respect voor jezelf en anderen). Tevens willen wij de kinderen leren dat je eventuele conflicten of boosheid op andere manieren dan door slaan of bijten kan uiten (bijv. verbaal). Hierbij is het pedagogische doel het aanleren van sociale vaardigheden.

- Wij stimuleren het samenspelen. Het is onze bedoeling de kinderen te leren om speelgoed te delen. Ze kunnen ofwel samen ergens mee spelen, of moeten wachten tot het speelgoed beschikbaar is.
- De kinderen mogen zelf materiaal uit de kast pakken en moeten dit ook zelf weer opruimen. Bij het gebruik van verschillend materiaal verwijzen we naar verschillende “hoeken”. Zo is er in de groep een poppenhoek, een keukenhoek en een bouwhoek.

- De kinderen mogen niet zonder toestemming de ruimte waar ze op dat moment verblijven verlaten. Om het overzicht te kunnen behouden is dit een noodzaak. De buitenspeelplaats is duidelijk en afdoende afgegrensd, zodat weglopen onmogelijk is.
- Er mag geen speelgoed uit de groep mee naar de hal of naar buiten worden genomen. Dit is vooral bedoeld om het (veelal kleine) speelgoed in de groep compleet te houden, daarnaast ook uit veiligheidsoogpunt; er spelen soms ook baby's in de hal.
- Buiten een knuffel en/of speen krijgen de kinderen geen speelgoed of drinkflesjes mee naar bed. Dit is voornamelijk uit veiligheidsoverwegingen.
- Alle speeltoestellen en klimhuizen voldoen aan de veiligheidseisen.
- De kinderen mogen niet op de tafels en stoelen staan. Alleen een jarig kind mag op de stoel staan als er voor hem gezongen wordt.
- Speciale maatregelen voor baby's: omdat het gebruik van dekbedjes met oog op de kans op verstikking (wiegendood) nogal omstreden is, hebben wij ervoor gekozen de baby's in een slaapzakje te laten slapen. Daarnaast zijn er katoenen dekens, waarmee we het kind eventueel nog extra kunnen toedekken. Wij gebruiken ook geen bedzeiltjes om de kans op verstikking tot een minimum te beperken. Tijdens het middagslaapje zit er altijd een pedagogisch medewerker in de slaapkamer. De kinderen die buiten het middagslaapje slapen worden elke 15 minuten gecontroleerd.

Omdat bij wiegendood ook buikslapen als mogelijke risicofactor wordt benoemd, vragen wij aan ouders die specifiek wensen dat hun kind op de buik slaapt, om schriftelijke toestemming van de arts.

Men spreekt van wiegendood als een baby onverwacht overlijdt zonder dat daar ogenschijnlijk een oorzaak voor is. Het veiligst slaapt een baby op de rug. Soms is er een reden om van dit advies af te wijken, maar dan alleen in overleg met de arts.

Ziek zijn

Wij zijn van mening dat een kind dat ziek is niet op het kinderdagverblijf thuishoort. En wel om de volgende redenen: ○ Er is geen aparte ruimte waar het kind rustig kan

slapen. ○ Er is geen tijd en menskracht om extra aandacht en verzorging te kunnen geven. ○ De omgeving is te onrustig en rumoerig: het kind hoort in de vertrouwde omgeving thuis. ○ Besmettingsgevaar.

Wat verstaan wij onder ziek zijn?

In elk geval alle besmettelijke (kinder)ziektes, die veelal gepaard gaan met koorts. Wanneer een kind hangerig is, futloos, moe of huilerig, zullen we het kind een tijdje goed observeren. Wanneer het kind warm aanvoelt, wordt eventueel de temperatuur opgenomen. Als het kind tijdens zijn verblijf op het kinderdagverblijf ziek wordt, nemen we contact op met één van de ouders. De ouder kan dan eventueel zelf een afspraak maken bij de dokter. Het kind moet zo snel mogelijk opgehaald worden. We raden ouders aan een vast adres te regelen waar het kind kan verblijven wanneer het ziek is. In noodgevallen gaan we zelf naar de Eerste Hulp van het dichtstbijzijnde ziekenhuis (Haga ziekenhuis).

Manier van omgaan met...

Eten en drinken

In de regel wordt er vier keer per dag op vaste tijden gegeten en gedronken. Eten en drinken wordt gelijktijdig aangeboden. Als een kind meer dan één beker melk bij zijn brood wil, krijgt hij nadat zijn brood op is nog meer. Als we merken dat een kind door eerst veel te drinken nog maar weinig eetlust heeft, kunnen we hiervan afwijken door een half bekertje melk bij het brood te geven en na het broodje nog een halve beker melk toe. De kinderen eten in principe minstens één boterham en drinken één beker melk. Het maximale aantal boterhammen is onbeperkt.

Als een kind incidenteel zijn eerste boterham niet (geheel) wil opeten laten we dit zo en geven aan de ouder door dat het kind weinig gegeten heeft. Als er in de regel weinig gegeten wordt, stimuleren we het kind door verschillende soorten beleg aan te bieden. We willen voorkomen dat er een strijd ontstaat over het eten.

We proberen de kinderen inzicht te laten krijgen of ze na een boterham nog trek hebben in meer. Ze kunnen dan nog een halve of een hele boterham nemen, daarna eventueel nog meer.

Brood eten doen we met een vorkje, in ieder geval de eerste boterham. Een eventueel volgend broodje wordt ook wel uit de hand gegeten.

Nutrilon/melk

Wij geven kinderen tot 1 jaar Nutrilon. Kinderen tussen de 10 en 12 maanden oud krijgen Nutrilon 3. Zodra ze de leeftijd van 12 maanden bereiken stappen wij over op verse koemelk.

Zindelijkheid

In nauw overleg met de ouders worden de kinderen op de wc gezet als het kind daaraan toe is. We letten erop of het kind wel wil en of hij zelf al aangeeft aan te voelen wanneer hij moet plassen.

Het is onze ervaring dat het gezamenlijk plassen, zoals dat op de groep gebeurt, stimulerend werkt; de kinderen doen mee met de anderen en volgen het voorbeeld van anderen. Als een kind zindelijk begint te worden, prijzen we het kind. Daarnaast maken we er ook geen punt van als het mis gaat. We vragen de ouders in deze fase om te zorgen voor voldoende schone kleren op het kinderdagverblijf.

Wennen

Bij plaatsing van een nieuw kind wordt samen met de ouders een wen –schema doorgesproken. Het wennen op het kinderdagverblijf wordt geleidelijk opgebouwd. De eerste dag komt het kind samen met de vader of moeder ca. twee uur op de groep kennismaken. De volgende dag blijft de vader of moeder een tijdje op de groep, en neemt dan afscheid. Het kind blijft dan ca. twee uur alleen op het kinderdagverblijf, wij vragen de ouders op dit moment wel telefonisch bereikbaar te zijn. Afhankelijk van hoe het die dag verlopen is zal voor de volgende dag afgesproken worden hoe lang het kind zal blijven. We streven ernaar om binnen een week op te bouwen tot een hele dag verblijf in het kinderdagverblijf. Soms komt het voor dat het wennen moeizaam verloopt, dan zal het wennen nog iets langer moeten duren. Naast het wennen voor het kind vinden wij het ook belangrijk aandacht te besteden aan het wennen voor de ouders, er zal met name in de wen –periode veel aandacht besteed worden aan overdracht.

Slapen

Baby's:

- De kinderen volgen een eigen slaapritme dat aansluit op het slaapritme van thuis.
- De kinderen slapen in een slaapzakje in een eigen bedje, dat wekelijks wordt verschoond.
- De oudste baby's slapen één keer per dag, na de lunch (overeenkomstig de peuter slaaptijd).
- Veel baby's hebben een eigen speen/knuffel, die gaat mee naar bed.
- Tijdens het middagdutje na de lunch blijft er een pedagogisch medewerker bij de kinderen, de zogeheten slaapwacht. Als kinderen buiten deze tijden slapen dan worden ze tenminste elke 15 minuten gecontroleerd. We hebben tevens een babyfoon.

Peuters:

- De kinderen slapen van 12.15 – 14.15 uur. ○ De kinderen die hun slaap nog echt nodig hebben, slapen in de slaapkamer. ○ In de slaapkamer staan stapelbedjes, er is plaats voor 11 kinderen. ○ Tijdens het slapen in de middag is altijd een pedagogisch medewerker in de slaapkamer aanwezig. ○ De kinderen hebben een eigen bed, dat eens per week verschoond wordt. Soms moeten part–time kinderen een bed delen. ○ De oudste peuters (vanaf 3,5 jaar) slapen of rusten uit op de bank in de groep. ○ Wanneer de kinderen 3 à 3,5 jaar oud zijn, slapen ze geen twee uur meer, maar worden ze na een uur gewekt. Ongeveer drie maanden voordat het kind naar de basisschool gaat blijft het 's middags wakker. In overleg met de ouders kan dit individueel aangepast worden.
- De eigen speen/knuffel gaat mee naar bed. ○ De kinderen slapen in een hemd of T –shirt en blote benen onder een dekbed en in de zomermaanden onder een laken, sommige kinderen hebben een eigen pyjama op het kinderdagverblijf .

Bij het aan- en uitkleden stimuleren wij de kinderen dit zelf te proberen in de handigste volgorde, zodat zij dit bij vertrek naar de basisschool al redelijk zelfstandig kunnen.

De kinderen die eerder wakker worden blijven in de regel nog tot 14.15 uur in bed, zodat ze toch goed kunnen uitrusten. Wanneer dit geregeld voorkomt bij hetzelfde kind zal het in overleg met de ouders overgaan naar de rustruimte.

Verjaardagen en feesten

De verjaardagen van kinderen worden 's morgens met de groep gevierd. Een jarige krijgt een hoed of een strik, waarmee duidelijk zichtbaar is dat hij/zij jarig is en er wordt voor het jarige kind gezongen.

Omdat er in ons kinderdagverblijf kinderen uit verschillende culturen komen, is het onze bedoeling om ook aandacht te besteden aan feesten uit andere landen/culturen.

Signaleren van opvallend gedrag

Het is belangrijk dat pedagogisch medewerkers alert zijn op veranderingen in het gedrag van kinderen.

Als pedagogisch medewerkers vermoeden dat er iets aan de hand is, observeren we eerst het kind om het 'probleem' vast te stellen, alvorens het voor te leggen aan de ouders.

Pedagogisch medewerkers hebben een taak om hun bezorgdheid met ouders te delen. Het bespreekbaar maken kan al een geruststellend effect hebben op ouders. Bij lichte problematiek zal de pedagogisch medewerker in samenspraak met de manager ouders advies geven en/ of doorverwijzen naar het Centrum voor Jeugd en Gezin, consultatiebureau, de kinderfysiotherapeut, de logopediste of andere relevante instanties. In samenwerking met ouders en eventueel andere instanties kunnen we meewerken aan een oplossing van het 'probleem'.

Overdracht basisschool

Om de overgang van de peutergroep naar de basisschool zo soepel mogelijk te laten verlopen, wordt voor iedere peuter een eind-observatieformulier ingevuld. Dit formulier kan de leerkrachten op de basisschool helpen om een goed beeld te creëren van hun nieuwe leerling. Op deze manier kunnen zij eventuele aanpassingen doen in de groepssamenstelling of hun aanpak bij kinderen die wat extra aandacht nodig hebben. Het formulier is daarom in zekere zin geen beoordeling, maar geeft een beeld over de ontwikkeling van de peuter. Het eindobservatieformulier wordt enkel met instemming van de ouders aan de basisschool verstrekt.

Regels omtrent ruilen of extra dagen

Wanneer het maximum van het toegestane aantal kinderen (twaalf kinderen) niet wordt overschreden, is het mogelijk dat ouders een dag ruilen of hun kind een dag extra komen brengen.

Ruilen kan alleen in dezelfde week en er moet een goede reden voor zijn, zoals bijvoorbeeld een bruiloft, begrafenis of overwerk. Aan ruilen zijn geen extra kosten verbonden. Het gebruik maken van een extra dag, buiten de normale dagen om, is eveneens mogelijk, mits ook weer het maximaal aantal kinderen niet wordt overschreden. Voor een extra dag dienen ouders een eenmalig contract te tekenen. Dit contract wordt in het kinderdagverblijf getekend. Natuurlijk dient de extra dag ook betaald worden, de factuur van de kosten van deze extra dag worden achteraf verstuurd.

Het aanvragen van een ruil- of extra dag gaat altijd in overleg met de pedagogisch medewerkers. Zij kunnen in hun agenda zien hoeveel kinderen ze verwachten en kunnen inschatten of ze er een extra kind bij kunnen hebben. Het kan voorkomen dat het maximale aantal kinderen niet wordt verwacht, maar dat de pedagogisch medewerkers om een andere reden geen extra kind kunnen hebben, bijvoorbeeld wanneer er een uitstapje gepland staat of als er wenkinderen in de groep zijn. En ruil- of extra dag kan ook aangevraagd worden via info@kdvmmamaskindje.nl.

Tot slot

Wij zijn ons bewust van het gegeven dat een pedagogisch beleid elke keer “bijgeschaafd” behoort te worden. Wij hopen dit in nauwe samenwerking met het personeel en de ouders te doen.